

Onderwerp: Zorgen van burgers bij de gezondheidsrisico's rondom geitenhouderijen én de *manier waarop* de gemeente Culemborg hier tot nu toe mee om is gegaan.

Doel: Het dringende verzoek aan het nieuwe College en Raad om actief en constructief bij te dragen aan oplossingen in deze kwestie. Zodanig dat burgers en geitenhouderijen hier binnen een redelijke termijn mee verder kunnen.

Toelichting:

De Gezondheidsraad concludeert in zijn samenvatting van 08-12-2025 (*) dat:

- Er sprake is v.e. fors hoger gezondheidsrisico rond geitenhouderijen.
- Het aannemelijk is dat, voor het verband tussen wonen in de nabijheid van geitenhouderijen en longontstekingen, er sprake is van een samenspel van factoren.
- Binnen een woonafstand van 500 m. is het risico op een longontsteking 73% hoger en binnen een woonafstand van 1 km is dat 19% hoger.
- Dat is aanzienlijk vergeleken met gezondheidsrisico van blootstelling aan luchtverontreiniging en andere milieugezondheidsrisico's.
- Maatregelen noodzakelijk zijn om de gezondheid van omwonenden van geitenhouderijen te beschermen.

Ik ben 2x op het open spreekuur geweest van de wethouders en heb mijn zorgen over de gezondheidsrisico's gedeeld. De reacties vond ik verontrustend; *"Het is je eigen verantwoordelijkheid dat je in de Hond woont of naar Hondshoven wilt verhuizen, wij zijn afhankelijk van landelijk beleid, wij hebben niets in handen, de overheid is aan zet, wij staan machteloos, er is meer onderzoek nodig", etc.*

Deze antwoorden zijn in strijd met bovenstaande conclusies en rijmen niet met wat wij als burgers in redelijkheid v.d. gemeente mogen verwachten. De gemeente heeft een eigen verantwoordelijkheid t.a.v. de volksgezondheid van haar burgers en kan niet volstaan met de mededeling dat dit een eigen, provinciale of landelijke verantwoordelijkheid is. De gemeente gaat hiermee volledig voorbij aan de eigen *zorgplicht* conform Wet publieke gezondheid (Wpg), Omgevingswet en het toepassen van het *voorzorgsbeginsel* (**). Dit laatste houdt in dat bij mogelijke ernstige gezondheidsrisico's de gemeente preventief mag handelen, *ook als niet alle wetenschappelijke onzekerheden weggenomen zijn.*

De gem. Culemborg deelt wel de zorgen van burgers maar verzuimt jarenlang passende maatregelen te treffen. Het lijkt erop dat de economische belangen van de 2 geitenhouderijen zwaarder wegen dan gezondheidsbelangen van burgers. Dit geldt ook voor woningbouw; zie de recent afgegeven omgevingsvergunning voor 45 woningen in Hondshoven op 600 m. afstand van de geitenhouderij; notabene in het risicogebied!

Verontruste burgers voelen zich door de houding v.d. gemeente niet gehoord. En dat gevoel krijg ik inmiddels ook mede omdat ik mensen ken met longaandoeningen. Dat verontrust mij.

Het zich door de gem. niet gehoord voelen, lijkt meer structureel dan incidenteel, *voorbeeld:* Onze aanvraag voor een dakkapel heeft helaas geleid tot een bezwaar-, beroeps- én klachten-procedure. De procedure heeft 2,5 jr geduurd (van 27-09-2023 t/m 24-02-2026) met als resultaat dat alsnog de dakkapel is toegekend waar we in onze 1e *aanvraag* om gevraagd hebben!

Nadrukkelijk wil ik hierbij vermelden dat wij *niet* voor ons gelijk gingen maar gewoon voor een redelijke, rechtvaardige en respectvolle behandeling van onze aanvraag. *Dit is niet gebeurd.*

Terugkijkend op die periode ging om het eigen gelijk vd gemeente, dwingende communicatie, achterhouden van informatie, feitelijke onjuistheden en het steeds weer zoeken naar nieuwe geitenpaadjes. Dit gold ook voor het definitieve advies v.d. bezwaarschriftencommissie (bezwaar niet-ontvankelijk) en het besluit van het college van B&W (besluit conform advies). Ik heb me over het onderliggende en zorgelijke patroon van communiceren van de gemeente zeer verbaasd! Ook de rechter had hier zijn bedenkingen bij en vroeg nadrukkelijk aan de gemeente om mee te werken aan een *redelijke oplossing*. Dat wilde zij wel *mits* wij ons beroep introkken en we opnieuw een aanvraag indienden. Dat hebben wij met enige twijfel gedaan. We zijn toch tot een oplossing gekomen, *geheel conform onze oorspronkelijke aanvraag van 2.5 jaar terug!* Wij hebben aan dit hele proces een flinke kater over gehouden!

Het zorgelijke patroon van communiceren vd gemeente (b)lijkt zich nu te herhalen bij onze zorgen rond genoemde gezondheidsrisico's en het uitblijven van effectieve maatregelen.

Van de gemeente mag ik in redelijkheid verwachten dat zij zich dienstbaar opstelt (Art. 2:4a Awb dienstbaarheidsbeginsel (***)). Dit houdt in dat de gemeente de burger centraal stelt, bewust is van de effecten van zijn handelen en zijn beleid en uitvoering zo inricht dat de (gezondheids-)belangen van de burger gediend worden. Ik wil hiermee niet zeggen dat de burger altijd gelijk moet krijgen, maar een burger mag *in redelijkheid* wel verwachten dat hij:

- Zich gehoord voelt
- Een dialoog op inhoud gevoerd wordt
- Correct, respectvol en behulpzaam behandeld wordt (fair-play-beginsel)
- Eerlijk en volledig geïnformeerd wordt (informatieplicht) en
- Niet tegengewerkt wordt

Ook mag ik v.d. gemeente verwachten dat zij investeert in de kwaliteit van motiveringen en zorgvuldigheid van besluiten. Dat zij investeert in een consistente, proportionele en voorspelbare werkwijze. Dit door te luisteren naar de zorgen v burgers, actief aan oplossingen mee werkt m.b.t. bovengenoemde gezondheidsrisico's en het *dienstbaarheidsbeginsel* toepast.

Geacht college en leden van de gemeenteraad, ik hoop dat u zich hiervoor wilt inzetten.

Dank voor uw tijd en aandacht en met vriendelijke groet,

Theo Kamphuis / dd 06-07-2026

Enkele relevante links:

(*) <https://www.gezondheidsraad.nl/adviesonderwerpen/omgeving/gezondheidsrisicos-rond-veehouderijen-2025-deel-ii> en <https://iplo.nl/thema/toepassing-regels-praktijk/veehouderijen/gezondheid-veehouderijen/geitenhouderijen-gezondheid/>

(**) Juridische grondslag van het voorzorgsbeginsel of voorzorgprincipe:

- Artikel 191, lid 2, uit het Verdrag Werking vd Europese Unie (VWEU),
- De alg taak van bestuursorganen om de volksgezondheid te beschermen,
- Bevoegdheden uit de Omgevingswet en daarop gebaseerde besluiten en
- Jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad v. State.

(***) <https://omgevingsweb.nl/nieuws/het-dienstbaarheidsbeginsel-de-nieuwe-norm-voor-overheidsbetrokkenheid/>